

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя

07 червня 2017 року

Веде засідання Голова Комітету КНЯЗЕВИЧ Р.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Вибачте, що так голосно. А можна трошки гучність прибрати? Не знаю, як воно тут включається.

Доброго дня ще раз. Дякую, що з'явилися на наше зібрання. Зараз присутні 19 членів комітету, що відповідно до Закону про комітети дає нам можливість розпочати нашу роботу, і я оголошую чергове засідання комітету відкритим.

Дозвольте одразу, зважаючи на те, що відсутній з поважної причини вкотре секретар комітету, запропонувати кандидатуру Владислава Голуба на посаду секретаря засідання комітету, він вже неодноразово її виконував дуже успішно. Ну... Ні, є Сидорович. Якщо ви хочете, Руслану Михайловичу Сидоровичу, пропонуйте. Руслан Михайлович, ви вчасно прийшли, ми якраз тут дискутуємо з приводу достойників, але кажуть, що вам немає альтернативи.

Якщо немає самовідводу, я би просив підтримати пропозицію голови комітету шляхом голосування. Прошу визначатися за те, щоб Руслана Михайловича Сидоровича призначити...

Система, кажуть, не працює. Хто за таке рішення голови комітету, прошу підтримати голосуванням. Всі 19 – за.

Тобто ми сьогодні не будемо нею користуватись? Не будемо. Це погано.

Дякую. Руслан Михайлович, прошу приступити до виконання повноважень секретаря засідання комітету.

Шановні колеги, в нас з вами був порядок денний, який заздалегідь був розданий і він у нас так з комітету на комітет переходить. Але дещо життя

внесло свої корективи, і є форс-мажорні обставини, які змусили провести нас, по-перше, поза тим часом, який визначений для засідання комітету і відповідно є доцільність і необхідність внести зміни до нашого порядку денного.

Прошу займати місця, колеги, я хочу заради протоколу зазначити, що до нас приєдналося ще двоє, так? Двоє членів комітету. Зараз беруть участь 21 член комітету. До нас приєднався наш колега Грановський. Дуже дякую, шановні колеги.

Тому, зважаючи на те, що вчора Верховної Ради України після тривалих спроб включити до порядку денного законопроекти, які є головними для розгляду в нашому комітеті, а саме: в першу чергу законопроект про внесення змін до Господарського процесуального кодексу, Цивільного процесуального кодексу, Кодексу адміністративного судочинства та інших законодавчих актів (за реєстраційним номером 6232) та законопроекти (за реєстраційним номером 6427 і 6427-1) про конституційне провадження та про конституційне судочинство.

У нас є доручення Голови Верховної Ради про те, що сьогодні він зобов'язує нас, як це передбачено Законом про комітети і Регламентом Верховної Ради, зібратись на засідання і виключно розглянути ці два законопроекти. Оскільки, ви знаєте, що рішенням Погоджувальної ради в разі, якщо вони включені до порядку денного, а вони включені, вже завтра, в четвер, ці питання будуть предметом розгляду у сесійній залі парламенту.

Зважаючи на цю обставину, я думаю, що було би правильно нам проголосувати порядок денний за основу. Але всі ті питання, які попередньо ми пропонували розглянути, перенести на наступне засідання комітету. Сьогодні розглянути тільки ці два питання і питання "Різного". Тому що є, члени комітету хочуть виступити в "Різному" і там продискутувати низку організаційних питань. І на цьому сьогодні поставити крапку в нашій роботі.

А ми зможемо повернутись до цих питань, які ми хотіли розглянути, на наступному комітеті, бо жодне з них не буде предметом розгляду цього тижня на сесії Верховної Ради.

Чи підтримується така пропозиція? Якщо підтримується, то прошу проект порядку денного, заздалегідь вам розданий, проголосувати за основу. А далі відповідно в цілому з урахуванням пропозицій голови комітету.

Хто за те, щоб його проголосувати за основу, прошу визначатись шляхом голосування. Руслан Михайлович, прошу здійснювати свої повноваження. Хто – за?

СИДОРОВЧ Р.М. 19 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19 – за. Хто – проти? Хто утримався? Двоє утрималось. Результати голосування: 19 – за, проти – 0, утрималось – 2. Рішення прийнято.

Хто за те, щоб проголосувати порядок денний з врахуванням пропозицій, внесених головою комітетом, щоб оці всі питання, які попередньо ми планували, перенести на наступне засідання комітету, а сьогодні розглянути тільки законопроекти, які я оголосив, і питання "Різного. Прошу з такими пропозиціями голови комітету підтримати проект порядку денного в цілому як проект.

Хто – за, прошу визначатись шляхом голосування. 19 – за. Хто – проти? Хто утримався? Троє утримались. Я хочу заради...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, до нас просто приєднав наш колега Сергій Владиславович Соколов, тому зараз участь бере вже 22 члени комітету, і він серед тих, що утримались.

Тому результати голосування наступні: 19 – за, проти – 0, утрималось – 3. Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги. Якщо дозволите, я розпочну нашу роботу саме з питань законодавства про Конституційне провадження і Конституційне судочинство, зважаючи на наступну обставину. Ви пам'ятаєте історію з Законом "Про Конституційний Суд". Я дуже добре запам'ятаю цю дату – 11 квітня, вона в мене увійде в особисті літописи і дуже довго буде в пам'яті. Я не бажаю нікому повторити таку історію і собі в тому числі. Але мені дуже шкода, що вона закінчилася невдалим відповідно голосуванням, закон був відхилений. Але невдовзі ціла низка наших колег зареєструвала інші законопроекти, пов'язані з питанням законодавства про Конституційний Суд. Ці законопроекти, я не буду їх всі перелічувати, їх, наскільки я пригадую, чотири. Серед авторів цих законопроектів є низка наших колег.

Зараз для протоколу зазначаю, що в засіданні вже бере участь 23 члени комітету. До нас доєднався наш колега Сергій Васильович Ківалов.

І вчора Верховна Рада прийняла рішення про те, щоб включити законопроекти за реєстраційними номерами 6427 і 6427-1 про Конституційне провадження і Конституційне судочинство до порядку денного сесії Верховної Ради України.

Вчора ще одразу після того як ці законопроекти були включені з моєї ініціативи зібралася робоча група, яка готувала, пригадуєте, впродовж багатьох місяців той законопроект до розгляду в сесійній залі в складі членів комітету, керівництва комітету і перший заступник, і заступники були присутні, були представники всіх фракцій, голови підкомітетів, були представники Конституційного Суду, були представники від суб'єктів права законодавчої ініціативи, від Президента України, Міністерства юстиції, від Апарату Верховної Ради, представник Президента у Верховній Раді, може когось забув, заступник Голови Верховної Ради Оксана Іванівна Сироїд. Якщо когось забув, дуже перепрошую. Але це була досить така представницька нарада довготривала, в результаті якої робоча група

пропонує сьогодні нашому комітету... Ви знаєте, що відповідно до 110 статті Регламенту в разі, якщо зареєстровано два або більше альтернативних законопроектів, комітет наділений повноваженнями при розгляді альтернативних законопроектів визначити один з них як такий, який можна рекомендувати Верховній Раді взяти за основу або, або, звертаю вашу увагу, підготувати інший законопроект, який внести на розгляд Верховної Ради народними депутатами членами цього комітету. В разі, якщо такий законопроект вноситься, він тоді реєструється тим самим номером, що і ці законопроекти тільки зі значком, точніше, з буквою "д" як депутатський, і в разі, якщо його комітет підтримає і рекомендує парламенту розглянути саме цей законопроект, то відповідно сесійна зала визначається по трьох законопроектах. І, якщо якийсь з них береться за основу, далі продовжується робота саме над цим законопроектом.

В результаті тривалої дискусії робоча група прийняла рішення і уповноважила мене як голову комітету і одночасно голову робочої групи довести до відома комітету одноголосно прийняти нами рішення рекомендувати комітету скористуватися частиною другою 110 статті Регламенту і внести на розгляд Верховної Ради підготовлений інший народними депутатами, членами комітету законопроект.

Ми дійшли згоди з приводу того, щоб в основу цього законопроекту, який вам заздалегідь роздано в електронний спосіб і зараз мало бути роздано в друкований спосіб, взяти за основу той законопроект, який ми підготували і який був відхилений парламентом вже як комітетський варіант кінцева редакція до другого читання, за винятком тих дискусійних норм, які унеможливили з точки зору членів нашої робочої групи його прийняття в цілому в сесійній залі.

Про що йдеться? Ціла низка речей, ви знаєте, підняла бурхливу хвилю дискусії, і ми, просто пройшовшись по цих так званих дискусійних речах, як на мене, знайшли компроміс, знайшли згоду і рекомендуємо відповідно комітету в цьому законопроекті їх усунути. Ну, чи ненайбільша дискусія

виникла довкола, пам'ятаєте, суддівської винагороди чи заробітної плати, яка з точки зору сесійної зали була надмірною, оскільки вона пропонувалася з коефіцієнтом 1,5 щодо суддів Верховного Суду з відповідними доплатами за кожний рік перебування на посаді судді Конституційного Суду.

За пропозицією робочої групи ми пропонуємо ліквідувати будь-які коефіцієнти надбавки в заробітній платі суддям Конституційного Суду і прирівняти їх просто до окладів суддів Верховного Суду України без будь-яких доплат за вислугу років на посаді судді Конституційного Суду. Такі доплати, на думку робочої групи, можуть здійснюватися тільки за зайняття адміністративних посад, як і в будь-якій установі. Тобто в разі, якщо є голова, заступник, наприклад, голова і заступник Конституційного Суду, то за зайняття такої посади вони отримують відповідні надбавки, всі решта надбавки ми пропонуємо ліквідувати.

Ми пропонуємо прибрати всі норми, які були дискусійними з точки зору відпускних додаткових, грошей на оздоровлення, грошей на перевезення багажу до Києва, грошей на винайм житла. Пропонуємо ліквідувати інститут службового житла і фактично всі привілеї і ті, які були з точки зору дискусійності в сесійній залі речі в цьому законопроекті прибрані. Крім того, дискусія була довкола суддів у відставці і недоцільності запровадження інституту недоторканності для них як таких, що суперечать Конституції України. Робоча група пропонує прибрати інститут недоторканності для суддів у відставці.

Крім питань, які щойно я озвучив. Ми пропонуємо вдвічі практично зменшити суму щомісячного довічного грошового утримання і передбачити цю суму в розмірі 50 відсотків від відповідно грошової винагороди судді Конституційного Суду. Це теж дискусія, яка мала місце і саме на це було націлена ціла низка правок наших колег, в першу чергу, з фракції "Батьківщина" і інших фракцій парламенту.

Прибрано реєстр актів щодо тих актів, які визнані Судом Конституційним. Теж ця дискусія, пам'ятаєте, мала місце і ми прибрати цей

реєстр для того, щоб не дублювати відповідно еталон, реєстр законодавчих актів, який є у Верховній Раді і той, який може бути на сайті Конституційного Суду.

Була дискусія довкола "Перехідних положень", пригадуєте, чи не найбільша в сесійній залі про те, що всі законодавчі акти, до яких вносились зміни, які не мають відношення до Закону про Конституційний Суд слід вилучити з "Перехідних положень" Закону про Конституційний Суд.

Ми пропонуємо всі без винятку такі законодавчі акти вилучити за винятком тільки зміни до Закону про Кабінет Міністрів, якою... точніше, відновлюється інститут представника Кабінету Міністрів в Конституційному Суді.

Ви пригадуєте, що цей інститут існував, вот, Василь Іванович, Німченко дуже успішно колись виконував ці повноваження як такий представник. Але потім в добу Януковича, на превеликий жаль, під час реформи 2010 року цей інститут зник і, як на мене, це не додало ефективності представництву Кабінету Міністрів в Конституційному Суді. І весь час їм підтверджувати представника і його повноваження під час конституційних проваджень, що ускладнює їхню роботу.

Якщо немає заперечень в цій площині, то всі решта питання дискусійні просто прибрані. Це і нотаріат, це є питання агентства з повернення активів і інші питання, які ми намагались вирішити в цьому законопроекті. Так само нами прибрані всі зміни з Закону про судоустрій і статус суддів, оскільки ви знаєте, було зауваження Головного юридичного управління, що ми не можемо це робити так, як 4 стаття Закону про судоустрій і статус суддів прямо передбачає, що будь-які зміни до Закону про судоустрій і статус суддів можуть вноситися тільки окремим Законом про внесення змін до Закону про судоустрій і статус суддів.

Що стосується внесення змін до Закону України "Про Регламент Верховної Ради" я дуже коротко, я закінчую. Я бачу, що вже всі втомилися від довгої моєї промови, але це важливо. У нас найбільша дискусія тривала

довкола проведення конкурсу на заміщення вакантних посад суддів Конституційного Суду у Верховній Раді. В результаті тривалої дискусії ми пропонуємо започаткувати той механізм, який парламент започаткував для обрання членів Рахункової палати України. Коли фракції, групи і кількість позафракційних, яка достатня для того, щоб набрати мінімальну кількість для утворення фракції чи групи вносить пропозиції щодо кандидатів. Зважаючи на вимоги Конституції і Закону про Конституційний Суд до Комітету з питань... до предмету відання якого віднесено правовий статус Конституційного Суду. Комітет, по-перше, здійснює перевірку тих документів щодо їх відповідності зазначеним вимогам вносить відповідні рекомендації як окремий документ, передбачений Законом про комітети Верховної Ради на розгляд сесійної зали. А сесійна зала шляхом рейтингового голосування визначається щодо кожної рекомендованої кандидатури і в разі, якщо набирається достатня кількість для заміщення вакантних посад списком, голосується і приймається відповідне рішення парламенту.

Я думаю, що це єдиний правильний механізм, який ми зараз зможемо започаткувати. В разі, якщо в членів комітету будуть інші пропозиції чи сьогодні під час розгляду, чи, наприклад, під час процедури другого читання, ми люб'язно готові розглянути ці пропозиції.

Я вчора... окремі члени робочої групи сказали, що в них є своє бачення щодо доцільності запровадження інших елементів в результаті проведення такого конкурсу ми люб'язно чекаємо на ті пропозиції. Поки вони не надійшли, але Руслан Михайлович, я так знаю, він хоче зараз озвучити. В разі, якщо вони зараз будуть підтримані, то ми їх підтримаємо, якщо ні, то ми під час другого читання обов'язково на них зупинимося, тому що, я думаю, що це може бути достатньо об'єднуючим компромісом для того, щоб ми нашли пошук і єднання голосів у сесійні залі.

Я так коротенько, якщо щось пропустив, вибачайте, на цьому зупиню свою доповідь. Якщо до мене є питання, я готовий на них відповісти, якщо немає, то я би відкрив дискусію з цього питання.

Чи є питання до головуючого з приводу щойно виголошеного довгого і нудного спічу? Є у Владислава Голуба, будь ласка.

ГОЛУБ В.В. Дякую, Руслане Петровичу.

Швидке питання. От нам щойно роздали, я так розумію, проект Закону про Конституційний Суд України. Притому у нас інший є висновок про конституційне провадження та про конституційне судочинство. Я все ж таки хочу, щоб ви відповіли, хто вніс зазначений законопроект і чи він є, і в який все ж таки спосіб ми будемо голосувати за висновок, який повністю не відповідає суті законопроекту, запропонованого нам тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую. Я ще раз повторюся, в разі, якщо ми сьогодні підтримаємо цей законопроект, вніс його я від імені робочої групи, всі члени робочої групи, я може... вони можуть підтвердити, вони готові долучитися до авторства цього законопроекту.

Більше того, ми рекомендуємо в разі, якщо цей законопроект буде підтриманий, всім бажаючим членам комітету, як це передбачено законом, доєднатися до його авторства. Але ми не могли сьогодні готувати висновок формальний щодо нього, оскільки для того, щоб ми його підготували, нам потрібно сьогодні його підтримати формально і, зважаючи на нашу підтримку, ми тоді його наше рішення оформимо висновком, який буде носити виключно формальний характер: рекомендувати парламенту розглянути в першому читанні і підтримати наш законопроект.

Якщо пане Владиславе долучитесь до нашого авторства, ми будемо тільки вітати, тому що, я знаю, які ваші були застереження під час в сесійній залі, повірте, всі вони прибрані, особливо це стосується "Перехідних положень", ви можете перепроверити.

Наталія Василівна, будь ласка.

НОВАК Н.В. Дивіться, ви сказали, що згідно Регламенту, якщо закон відхилений, комітет має право підготувати від імені комітету I внести комітетський закон. У мене питання: чи він зареєстрований, чи ні. Якщо це комітетський закон, то принаймні комітет повинен його розглянути і підтримати його внесення і реєстрацію. Таким чином він вже від імені комітету зареєстрований вами або ким, тому що комітет такого рішення поки що не приймав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, тому ми його як проект роздали. Якщо сьогодні комітет його підтримає, відповідно до закону після того ми його реєструємо, він автоматично доєднується до тих двох законопроектів, які є альтернативними, як третій альтернативний з позначкою "д", і в сесійні залі будуть розглядатися всі три законопроекти. Хоча я хочу повідомити, немає Сергія Алексеєва, але ми з ним вчора мали дискусію, він, підтримуючи цю ідею, яку ми сьогодні пропонуємо як члени робочої групи, сказав, що він відкликає свій законопроект і завтра не буде його доповідати в сесійні залі, а натомість долучається до ініціативи сьогодні комітету як один із співавторів законопроекту. Тому завтра, очевидно, що ми можемо розглядати тільки два законопроекти, якщо пан Одарченко як автор другого не відмовиться на користь законопроекту нашого. Я думаю, що не відмовиться, тому будемо розглядати. Я уповноважений від імені Сергія Олеговича, він з поважних причин просто, ви знаєте, в нього проблема зі здоров'ям, він сьогодні відсутній. Але він точно хоче скористатися таким правом і не доповідатиме свій законопроект, відкликавши його до часу розгляду в сесій залі. Це все, що...

Будь ласка, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановний головуючий! У мене декілька запитань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна ближче, не чути...

НІМЧЕНКО В.І. Перше, Ви не будете заперечувати того, що Закон про Конституційний Суд, навіть два законопроекти, які були внесені на розгляд Верховної Ради України, були визнані нікчемні і залишені без розгляду. На сьогодні це було дві неділі чи три назад.

На сьогоднішній день ви вносите на розгляд комітету від імені комітету, на засідання комітету. Чи вважаєте ви це відповідаючим Регламенту вперше на цій сесії взагалі розглядати Закон про Конституційний Суд. Ми все розуміємо, чому у нас появився законопроект про конституційне провадження. Це все же вообщє насмішка була над конституційною юрисдикусією. І тому я вдячний, що все-таки появився цей законопроект, який називається "Про Конституційний Суд України". Але дайте мені відповідь, як ви вважаєте – етичним, регламентним – дії комітету авторів цього законопроекту на цій сесії вносити і тим більше, змінивши свою ідеологію, поклали на стіл в період засідання комітету. Це перше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, по-перше, я хочу... Дякую за питання.

Те, що ми запропонували такий законопроект, це наша реакція на те, що два законопроекти, які а) були зареєстровані в парламенті, друге – включені у порядок денний. Це не наша примха, ми змушені були вдогонку реагувати на ці речі. Те, що вони були зареєстровані і включені, напевно, з точки зору Регламенту, вони дискусійно були ... Але вже, як кажуть, процес пішов.

І тому ми нічого не порушуємо, тому що я з точки зору доцільності прийняття Закону про конституційне провадження десь, напевно, з вами однодумці. І навпаки, я готовий доказувати, що саме цей, третій законопроект, найбільш правильна відповідь тому процесу, який би мав закінчитися прийняттям законопроекту.

Чому ми робимо це сьогодні? Тому що тільки вчора це питання вирішили у сесійній залі, і ми вчора оперативно зібрали робочу групу, і весь вечір і всю ніч люди працювали для того, щоб ми могли сьогодні попрацювати, бо завтра в сесійній залі, якщо ми сьогодні не внесемо депутатський, з'являться тільки два ті, які були зареєстровані. І тоді, якщо вони будуть підтримані, ми матимемо Закон про конституційне провадження, а не про Конституційний Суд. Тому ми і намагаємося зараз повернутися більше в конституційну площину, Василь Іванович. Повірте, це не намагання щось зіпсувати, а намагання щось виправити "на марші" вже.

Владислав Голуб.

ГОЛУБ В.В. Олександр Петрович, ну, у мене тоді не запитання, а все ж таки, якщо ми вже прийшли до обговорення, то все ж таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні! Давайте, якщо більше питань немає... Немає більше запитань? Ще, будь ласка, Тетяна Юзькова.

А, Василь Іванович, вибачте. Включіть, будь ласка, кнопочку, бо не чути.

ЮЗЬКОВА Т.Л. Шановні колеги, ознайомившись з проектом висновку цього законопроекту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не цей висновок. Ми тільки що говорили. Висновку немає. Це висновок до конституційного провадження. Так?

ЮЗЬКОВА Т.Л. Внести на розгляд Верховної Ради України законопроект, підготовлений народними депутатами, членами комітету, та рекомендувати парламенту за наслідками розгляду його в першому читанні відповідно до частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України прийняти його за основу та в цілому. Як це не цей наслідок? Це помилка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу та в цілому? Я не знаю.

ЮЗЬКОВА Т.Л. Так. Ну, в мене такий вот проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо такий проект є, я дуже вибачаюсь.

ЮЗЬКОВА Т.Л. Це помилка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не бачив його. Я думаю, що це, м'яко кажучи, помилка. Але ми не можемо рекомендувати більше ніж голосувати його за основу приймати.

ЮЗЬКОВА Т.Л. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, будь ласка. *(Загальна дискусія)*

Щось переплутали ви.

(Загальна дискусія)

Ми зараз... Давайте до висновку ми ще дійдемо, не переймайтесь.

НІМЧЕНКО В.І. Дозвольте я задам питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Задам все-таки запитання. Наскільки я розумію, що цей законопроект, як у нас все робиться, починаючи з бюджету, він є нічним, будемо так називати. Ми бачимо все, що робилося ночью, воно те, що робиться ночью, не завжди приємне. Ми розуміємо, які наслідки. Розумієте про що іде? Ми дали бюджет, ми сейчас готовимо законопроект. Я хочу вам сказати, що в частині...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, я прошу поваги до Василя Івановича.

НІМЧЕНКО В.І. Да, що в частині, в частині законо... діяльності відносно взагалі судової гілки влади, я хотів би вам нагадати, що хтось відмовляється Закон про судоустрій і ми маємо те, що маємо – вже чотири зміни йде. На сьогоднішній день за ніч підготували законопроект о Конституційному Суді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, можна я зразу...

НІМЧЕНКО В.І. І друге, скажіть, на якій підставі ви уходите от системи... унифицирования системи оплати праці людей з науковим обтяженням, з науковими знаннями, з науковою ступеню? Це унифицировано для всій системи у нас в державі, починаючи з любого державного службовця і закінчуючи судьями Верховного Суду. Чому ви вважаєте, що це можливо як відносно Конституційного Суду, так сказати, після тих дебатів, що були у Верховній Раді, стосовно зарплати. Виведіть, зробіть уніфіцировану зарплату, запропонуйте. Ви кажете, що відмовити їм, залишити їм оклади таким-сяким. От і все.

Скажіть, де, з правової точки зору, з правової логіки такий висновок про те, що по суті йде питання дискримінації суддівського корпусу конституційної юрисдикції. От про що йде мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте мені по першому дуже коротко.

Ну по-перше, це не новий зовсім законопроект. це фактично той законопроект, який був, тільки він дещо, скажімо так, в іншому вигляді. Це перше.

Друге. Чому зараз треба продовжувати реагувати, як на мене, наполегливо, і поспішати з прийняттям цього закону? Тому що ви знаєте, що

третього числа закінчився граничний строк перебування на посаді низки суддів Конституційного Суду і зараз фактично Конституційний Суд знаходиться в тупиковій точці своєї діяльності. Ми не можемо спостерігати, як ще кілька місяців там чи, не дай Бог, більше Конституційний Суд ніяк не буде реагувати особливо на інститут конституційної скарги, яка щодня накопичується (ви знаєте, давно вже перевалило за сотню), і цей процес набирає серйозних обертів.

Третє. Що стосується відповідно ваших... По-перше, я вам дуже дякую за гарну українську мову. Тут Олександрович просив, щоб я вас подякував. З приводу того, як відповідно ми маємо реагувати на науковий ступінь, який ... ну тут не передбачена як підстава для суддівської винагороди. Це питання дискусійне. Я особисто вважаю, що такий науковий ступінь мав би оплачуватися, але, на превеликий жаль, сесійна зала з тих дискусій, які ми проаналізували за результатами проведених, скажем, багатьох годин на трибуні парламенту, не підтримує цю пропозицію. Робоча група її не підтримала. Тому я залишив свою, скажемо, позицію поза дужками. Якщо комітет поверне цю норму, сесійна зала до неї повернеться, до другого читання ця норма буде підтримана, я не буду заперечувати. Але я дуже б не хотів, щоб через цю норму потім ми знову мали той результат, який ми мали минулого разу.

Позиція членів робочої групи така: та суддівська винагорода, яка буде в суддів Конституційного Суду, буде достатня для того, щоби прожити в Києві ну досить-таки безбідним нормальним життям. Це буде суддівська нагорода на рівні окладу суддів Верховного Суду без надбавок. Так, це, напевно, несправедливо, що судді Верховного Суду будуть мати більшу винагороду, ніж судді Конституційного Суду, но це об'єктивна реальність. У нас зараз вони отримують взагалі заробітну плату меншу, ніж судді місцевих судів. І якщо ми цей закон не приймемо, вони і далі її будуть отримувати. То треба вибирати з тих двох умов, які ми, двох опцій, які ми маємо.

Дякую. Якщо дозволите, на цьому я закінчу дискусію довкола питань і відповідей, і оголошую обговорення. Хто хоче, будь ласка. Голуб, дальше Сидорович, Новак, Ємець, решта прошу зголошуватись. Дякую. Будь ласка, Владислав.

ГОЛУБ В.В. Дякую, шановний Руслане Петровичу. Дивіться, я хотів, тут уже піднімалося питання щодо регламентних процедур. І хочу ще раз під стенограму нагадати, що згідно Закону про Регламент, який нам чітко забороняє розглядати будь-які законопроекти, предмети відання якого... предметом якого були вже розгляд на одній сесії, на цій сесії, тому, враховуючи те, що зазначений законопроект абсолютно по своїй суті повторює те, що відбулося, Руслан Петрович, 11 квітня, а не 13 квітня. 11 квітня це відбулося, то я думаю, що ви самі не повинні заохочувати такі процеси. І більш того, я думаю, що Комітет з питань правової політики та правосуддя, де зібрані всі юристи, не повинний давати такий прецедент і рекомендувати сесійній залі порушувати законодавство України.

Другий момент. Власне, в разі прийняття зазначеного законопроекту ми фактично, вибачте, такою футбольною термінологією, даємо пас Конституційному Суду в майбутньому відмінити зазначений закон, враховуючи те, що він буде прийнятий в порушення процедури прийняття законопроекту.

І третій момент, я чітко розумію про нагальну необхідність прийняття законопроекту, що стосується регламентування конституційної скарги. У нас є чудовий законопроект нашого колеги, вашого першого заступника шановного Ємця Леоніда Олександровича, який якраз і регулює питання в частині запровадження інституту конституційної скарги. Тому для того, щоб ми не порушували законодавство України і для того, щоб все ж таки запрацював цей механізм, давайте будемо розглядати законопроект, запропонований Леонідом Олександровичем. А вже все, що стосується з

питання діяльності Конституційного Суду, ми будемо розглядати уже на наступній сесії, як вимагає у нас чинне законодавство України.

Дякую широко за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Можна я прокоментую, щоб ми були... Ну, це не ми спровокуємо сесійну залу, а сесійна зала вчора спровокувала наші дії сьогодні. І я не хочу давати сесійній залі оцінку, але вона, як відомо, може усе, знаєте, така фраза в нас є.

І я вам скажу одну таємницю, тільки нікому її не розказуйте. Ми щодня порушуємо регламент, в тому числі і в цій частині. Ви просто прослідкуйте, як ми це робимо. Але, ну, це вже така традиція склалась в парламенті.

І чому були ці законопроекти зареєстровані і включені до порядку денного, в тому числі той, який між іншим теж порушує регламентні процедури, це питання до сесійної зали, я її не коментую, я не є автором жодного з них, тому що намагаюсь дотримуватись регламенту.

Що стосується зараз, Леонід Олександрович прокоментує. Але я вам скажу, суттєва річ, яка пропонується в їхньому законопроекті, просто накласти на теперішній Закон про Конституційний Суд, і щоб весь Конституційний Суд в повному складі розглядав конституційні скарги, механізм. Ви собі уявляєте, що це таке? Тобто вони проти, не те, що проти, вони не пішли далі, вони не хочуть вибудовувати нову європейську, як на мене, модель, яку нам рекомендує Рада Європи започаткувати, а хоче, щоб це робив весь склад. Ну, це неможливо зробити апріорі. Ну, це шлях в нікуди, це заблокує роботу. Краще тоді нічого не робити.

І вчора під час дискусії автори погодились з тим, щоби запропонувати імплементувати їхні ідеї в цей законопроект.

Будь ласка, Леонід Олександрович.

СМЕЦЬ Л.О. Дякую.

Перепрошую, що поза чергою. Але, я думаю, що тут варто відповісти на ті питання, які прозвучали.

Дійсно, є вади нашого законопроекту, і вони викликані абсолютно об'єктивними і природними причинами, тому що він діє в межах того закону, який є сьогодні, і це, звичайно, обмежує його в ефективності, і ми це визнаємо. На жаль, ми тоді таким чином відреагували на небажання парламенту вирішити таке надважливе питання не для політиків, а для наших громадян. Тому що Конституційний Суд в новому своєму вигляді через конституційну скаргу, яка вже передбачена змінами до Конституції, мав би забезпечувати напряду реалізацію цього права на конституційну скаргу. І це право вже передбачено Конституцією, яка є нормою прямої дії. І Конституційний Суд, точніше громадянин має право написати конституційну скаргу. Але в Конституційному Суді немає порядку, тобто меж і способу, в яких він буде розглядати цю конституційну скаргу.

Тому, очевидно, і ми про це говорили постійно, що той закон, який має змінити роботу Конституційного Суду до тих завдань, які перед ним ставить Конституція України, він, очевидно, має бути прийнятий. Має бути прийнятий негайно. У нас немає часу чекати до наступної сесії або до якоїсь там абсолютної політичної згоди.

Тому я вважаю, що рішення, прийняте робочою групою, є єдине правильним і можливим. Ці пропозиції, які викликали суперечки і зауваження, просто винести за межі. Залишити основне – суть Закону про Конституційний Суд.

Єдине, що я би просив. Все-таки ми вчора взяли паузу на аналіз, по пропозиціях, добре. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Михайлович Сидорович. Друзі, якщо можна, швидше. Бо я розумію, що зараз кворум ми будемо втрачати так, на очах. Приступили до основного питання нашого.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дякую, Руслан Петрович. Я, перш за все, хочу подякувати за ті зусилля, які ви докладаєте до вирішення цього непростого насправді запитання. Ми тяжко працювали були, коли готували попередній закон до другого читання.

Однак, давайте до суті. Дійсно, у нас відбувалось засідання, чи робоче, чи ініціативної групи, як її там правильніше називати, групи прихильників існування Закону про Конституційний Суд, назвемо так. Дійсно, ряд речей були проговорені. По ряду позицій було знайдено певне компромісне рішення. Але є принципові речі, які для нас є надважливими. І я поки що не готовий давати відповідну відповідь.

По діагоналі я переглянув законопроект, ну, звичайно, що детально його проаналізувати я не міг. Перше. Я не знайшов принципового важливого моменту для нас. Це стосується права на конституційне звернення для органів місцевого самоврядування.

По органах місцевого самоврядування. Ви знаєте, що для нашої політичної сили це є принципове питання. Стосовно цього елемента я його не знайшов. Можливо, воно просто випадково не було там записано. Давайте тоді це з'ясуємо.

Що стосується другого надважливого принципового моменту для нас – це є конкурс. Ми підготували відповідно наші пропозиції, готові передати. Воно десь іде в канві тих речей, про які ви оголошували. Якщо ми по цих моментах знайдемо компроміс, то я тоді бачу можливість прийняття цього закону, тому що нам важливо, на мою точку зору суб'єктивну, нам важливо не просто мати Закон "Про Конституційний Суд", а нас важливо мати Закон "Про Конституційний Суд", який через конкурсні процедури забезпечить те якісне наповнення новими якісними кадрами, для того, щоб ми мали не вивіску Конституційного Суду, а для того, щоб ми мали, дійсно, той орган конституційної юрисдикції, який виконуватиме свої функції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Василівна, будь ласка.

НОВАК К.В. Шановні колеги, справа в тому, що цей закон дуже серйозний. І особливо хочу зачитати вам стаття 91 пункт 1. "Якщо закони України, інші акти або їх окремі положення суд визнає такими, що не відповідають Конституції, є неконституційними, вони втрачають чинність з дня ухвалення судом рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлене самим рішенням".

Я вважаю, що це не що інше, як знищення парламентаризму в нашій країні. Тобто достатньо мати свій кишеньковий Конституційний Суд, який у нас був завжди таким, як дійсно будь-який закон шляхом маніпуляцій можна відмінити. А ми знаємо, що будь-яка людина може звернутися до суду, отримати рішення правильне, потім піти в Конституційний Суд і розробити таку схему, алгоритм, як же нам скасовувати закони. Крім того, ви знаєте, що ми як комітет надаємо висновки кожному закону на конституційність. То після того, якщо Конституційний Суд буде визначати закони не чинними, то, можливо, нам краще взагалі саморозпуститися, якщо у нас виникає думка, що у нас ціла купа і низка законів неконституційні.

І що стосується Конституційного Суду і права їх скасовувати закони. Після того, як Конституційний Суд прийняв рішення стосовно наступного і чергового, то у мене питань до Конституційного Суду немає. Як в тому анекдоті, і ці люди будуть мені казати, що неможна колупатися в носі.

Тому Конституційний Суд, де гарантія, що кожен наступний, ми думаємо, що кожен наступний Конституційний Суд буде кращий за попередній. Так от оця норма, вона сьогодні саме для нашої країни є дуже небезпечною, коли воно порушить баланс влади в країні. А ми сьогодні, на жаль, знаємо, що у нас судова гілка влади, в тому числі конституційна, не є вільною від впливу, політичного впливу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут, Наталія Василівна, дивіться, стаття 150 Конституції говорить про те, що до повноважень Конституційного Суду

належить вирішення питання про відповідність Конституції, законів та інших правових актів.

НОВАК Н.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, так я ж кажу, вони визнають такі, що суперечать Конституції України. І тут треба просто принципово визначитись, що ми далі робимо, чи після того потрібно ще рішення парламенту на основі рішення Конституційного Суду чи не потрібно.

Це дискусія, я думаю, ми її проведемо. Питання надто теоретизовано. Ви знаєте, що Конституційний Суд і тепер вважає, що вони втрачають чинність. Якщо ви подивитися на сайті Конституційного Суду, навіть Закон про Конституційний Суд, то ви подивитесь, що він суперечить редакції, яка є на сайті Верховної Ради України, так, тому що там є певні нюанси. Ну, це спроба якимось чином запропонувати бачення тої конституційної зміни, яка була втілена в життя там майже рік тому назад. Якщо ви вважаєте доцільно обговорити, і ми зараз можемо говорити чи зараз, чи в другому читанні. Це питання дискусійне і я не бачу проблем, щоб ми не нашли тут компроміс. Я думаю, що ми можемо просто-напросто, врешті-решт, відтворити просто конституційну норму.

НОВАК Н.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж кажу, ми просто можемо... Це було в тому законопроекті, вона ця норма, не виникало жодних дискусій в сесійній залі. Якщо зараз є дискусії, ну ми проведемо тоді окремо, я не заперечую.

Хтось ще хотів? Василь Іванович ще хоче. Ну, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Уважаемые коллеги. Первое, что я хотел бы сказать. Необходимо... Перейду на українську мову, щоб не було зауважень.

Перш за все потрібно перейти з того, яка ідеологія цього закону. Вперше тут нам кажуть, що біда, завтра вже не буде, працює, не працює Конституційний Суд, я хочу вам доповісти, що Конституційний Суд рудиментним органом уже зробила влада 3 роки. За цей рік і за прошлий рік ні одного рішення не винесено. Ви думаєте, що це судді винні? Повірте, ні. Це перше. Відносно того... Повторюю, за цей рік і за прошлий рік. Це стосовно того, що караульне рішення і ...

Тому я хотів би ніколи не посилатись на те, що на доцільність Конституційний Суд, а тим більше Комітет правової політики повинен діяти виключно на правовій основі і вести мову про доцільність, про необхідність, є така необхідність сьогодні тільки. Сьогодні це, на мій погляд, дійсно, є рудиментне мислення, на жаль, яке присутнє в комітеті правової політики. Присутнє, коли доцільність покладена в основу.

Друге питання. І якщо необхідно реформувати законодавство, створити механізми відносно Конституції, стосовно конституційної скарги. Є в нас законопроект поданий нашим колегою і він зареєстрований в Верховній Раді шляхом змін до діючого Закону про Конституційний Суд, шляхом змін до діючого закону. Що тут нам пропонують? Хребетонесущі ідеї? Ні. Тут зарплата і конкурсна система обрання суддів. Зрозумійте мене, я не хочу цитувати деяких великих Європи, які топтали "коричневого кольору", але йде питання про друге. Про друге: вивчіть, зробіть аналіз всіх цих конкурсів і п'яти (п'яти, я доповідаю), п'яти комісій і конкурсів, і експертиз, які проходить суддя Верховного суду, оце чистилище. Тому я хотів би, хто тут підтримує тому що лише конкурс і лише через новий закон введіть, добавте в діючий закон, Конституційний Суд працює, а не працює лише тому, що влада визнала його рудиментом і не дає працювати.

Я не буду називати фамілій, я приймав участь в судових засіданнях і бачив про що йде мова. Коли проти семи суддів нав'язують...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Далі, я закінчу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, бо вже п'ять хвилин.

НІМЧЕНКО В.І. Я вас розумію, я вас розумію, я хотів би, щоб я був зрозумілим і мене зрозуміли, йде питання про організацію структури, яка призвана, почитайте в присязі судді Конституційного Суду, захищати права і свободи громадян. І ми замість,.. ви зробили і принесли сюди, кинули сюди, сказали на завтра бистро зробити. Це неетично, це аморально, і, до речі, вони протирічать Конституції. Тому, я вважаю, винесення на сьогоднішній день в порядок денний розгляд такого важливого, судьбоносного законопроекту.

Конституційна скарга – допуск до правосуддя, а ви внесли закон, який виносить зовсім Конституційний Суд за межі органу правосуддя.

І тому я вважаю не на часі, не на часі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є бажачі ще виступити? Чи можемо вже переходити до прийняття рішення і далі будемо просуватися, бо ми...

Друзі, я від імені робочої групи пропоную наступний проект рішення, запропонувати хочеться від імені робочої групи комітету підтримати цей законопроект третій депутатський як такий який, як на мене, не просто альтернативний, а є більш консенсусний і більше має перспективи проходження через сесійну залу для розгляду в парламенті і прийняття за основу, Василь Іванович, ми тільки за основу рекомендуємо. Ми цю дискусію проведемо ще до другого читання, невідомо, коли воно буде, як воно буде. Повірте, у нас ще буде з вами така можливість.

Два перші законопроекти пропонуємо відхилити, якщо вони будуть відкликані, то, відповідно, по факту вже не буде що відхиляти. Якщо один з них залишиться, то пропонувати тоді треба два, а далі будемо бачити, який залишиться. І далі, в разі, якщо парламент визначиться і прийме законопроект за основу, або може інший за основу прийме незважаючи на позицію комітету. В комітеті буде нагода після того як будуть внесені відповідні пропозиції від членів парламенту, від інших суб'єктів право законодавчої ініціативи провести більш тривалу фахову дискусію довкола кожної з пропозицій. Якщо немає... Є, Сергій Владиславович Соболев має ще зауваження з процедури.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, ми штовхаємо комітет, а далі парламент на якусь дивну процедуру. Я вперше чую, щоб комітет виносив рішення по законопроекту в якого немає реєстраційного номера. Я вам завтра або сьогодні зареєструю відповідний законопроект, який буде називатися від членів Комітету з питань правової політики. Так, який із цих законопроектів ми вважаємо таким, який ухвалений?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Той, який буде підтриманий рішенням парламенту, як це передбачено, тільки після того...

СОБОЛЄВ С.В. Він не може підтриманий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... рішенням комітету. Після рішення комітету...

СОБОЛЄВ С.В. А комітет не може підтримати рішенням будь-який законопроект, який не має реєстраційного номеру, якого немає в природі, він не зареєстрований.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми його вносимо і це передбачено відповідно Регламентом і рекомендуємо...

СОБОЛЄВ С.В. Так внесіть, зареєструйте

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... рекомендуємо його зареєструвати і підтримати одним рішенням так, як це робиться відповідно до Регламенту.

СОБОЛЄВ С.В. Ми не можемо рекомендувати те, чого немає зареєстрованого на сайті Верховної Ради України. Будь ласка, зареєструйте його, збирайте комітет і після цього називайте номер реєстраційний, за який комітет голосує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я наполягаю, що можемо, а ви наполягаєте, що ні. Давайте тоді...

СОБОЛЄВ С.В. Бо, пане головуєчий, кількість підписів, які ви зберете за цей законопроект, ні про що не свідчить, там ви збере два підписи, а там двадцять два підписи і той, і той буде комітету... членами комітету, який є безпосередньо внесений, до законопроекту обов'язково повинен бути реєстраційний номер і тоді тільки комітет починає це розглядати. Як це може бути, який ми прецедент створюємо? По цій логіці зараз всі законопроекти, які внесені в порядок денний вносяться безпосередньо альтернатива, якої немає в природі, яка не є зареєстрована, тому по процедурі я не вбачаю можливості голосування по законопроекту, тому що ми створюємо прецедент для парламенту далі. Не може бути такого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Владиславовичу.

Я не хочу дискусії, життя покаже зареєструють, не зареєструють.

Хто за таку пропозицію голови комітету, прошу визначатись шляхом голосування. Хто – за? Прошу порахувати голоси. 13. 13 – за. Хто – проти? 2 – проти. Хто – вд утримався? Прошу порахувати. П'ять.

СИДОРОВИЧ Р.М. Шість. Сім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сім. А? 13 – за. 2 – проти, 7 – утрималось. Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги. Приступаємо до найбільш дискусійного і найбільш, як на мене, вагомого рішення, яке нам сьогодні ще належить прийняти довкола двох законопроектів за реєстраційним номером 6232 і 6232-1 про внесення змін до Господарського і Процесуального...

СМЕЦЬ Л.О. Наші ж були пропозиції, які ми хотіли озвучити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, будь ласка, ще раз озвучте.

СМЕЦЬ Л.О. Дякую. Шановні колеги, тут вчора у нас під час роботи робочої групи була певна дискусія, з якої ми мали визначитися. І, власне, від нас пропозиція звучить таким чином. А свого часу було рішення Конституційного Суду, яким було визначено неконституційним спосіб голосування, таємного голосування, здається, за обрання Голови парламенту бюлетенями. І, власне, з того часу ми постійно рухаємося в тому, щоб привести всі процедури голосування у відповідність до цього рішення Конституційного Суду. І тут у нас Законом про Конституційний Суд ми вирішуємо це питання статті 208 Регламенту Верховної Ради в частині обрання суддів Конституційного Суду. Але ж ця стаття, вона стосується в тому числі обрання Уповноваженого захисту прав людини це одна стаття. І є пропозиція, це залишається єдина посада в нашій країні ,яка не відповідає рішенню Конституційного Суду. Тому від нас пропозиція привести її у

відповідність теж цю опцію, оскільки це є єдина стаття з судьями Конституційного Суду і визначити, що і Уповноважений з прав людини теж відповідно до рішення Конституційного Суду має обиратися в єдиний узагальнений спосіб відкритого голосування в залі сесійному парламенту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи зрозуміла пропозиція Леоніда Олександровича? Чи будемо дискутувати довкола неї, чи підтримаємо, як ми до цього відносимося?

Пам'ятаєте дискусію, яка виникла, коли я стояв на трибуні, нас звинуватили в тому, що ми влазимо в Закон про Уповноваженого з прав людини і в Закон про Регламент в частині обрання Уповноваженого. Ми змушені були туди, так би мовити, влізти, зважаючи на те, що Уповноважений і судді Конституційного суду – це зараз одна регламентна норма, одна регламентна стрічка в Законі про Регламент. Оскільки ми прибираємо інститут голосування за суддів Конституційного Суду в таємному режимі бюлетенями, а започатковуємо інститут відкритого голосування, в нас залишається єдиний інститут Уповноваженого, який продовжує відповідно голосуватися бюлетенями. Але вчора на робочій групі, ну, було пропозиція Апарату Верховної Ради – це питання відкласти, оскільки зараз профільний комітет вносить конкурсні пропозиції, наскільки я знаю, він сьогодні має їх розглядати і вони завтра мають бути в сесійній залі, де має бути взагалі ця процедура змінена, в тому числі в цій частині. Тому, може, нам поки не чіпати це і подивимося як завтра воно на комітеті пройде. Якщо воно буде підтримано, то нема сенсу повертатися. Якщо не підтримано, ми тоді це питання обов'язково врегулюємо.

СМЕЦЬ Л.О. Руслан Петрович, я взагалі не бачу проблеми, у нас є процедура декількох читань, оскільки я так зрозумів, рекомендація буде звучати: за основу. То ми можемо зараз включити цю норму. У випадку,

якщо буде пропозиція профільного комітету, ну, звичайно, ми можемо завжди скорегувати і відповідно до тих пропозицій. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонід Олександрович, я зараз поставлю на голосування, вже хай комітет визначається. Я не заперечую.

(Шум у залі)

Ну, будь ласка, Голуб, точніше, Владислав.

ГОЛУБ В.В. Шановні колеги, ну, ви знаєте, в мене таке враження, що хтось хоче, щоб Руслан Петрович повторив 11 квітня. Ну давайте будемо... ну давайте внесемо в цей законопроект. Я не знаю, там внесення змін там до буд-яких інших законопроектів. Леонід Олександрович, давайте... Ну, враховуючи те, що Закон про Регламент Верховної Ради передбачає таку процедуру як голосування бюлетенями, давайте підходити комплексно до законотворчої техніки. Внесемо зміни в законопроект про Регламент... в Закон про Регламент Верховної Ради України. Навіщо ми знову повторюємо те ж саме, що було 11 квітня? Ну, якщо там, ну, такий big problem був – ну давайте створимо маленьку, але, умовно кажучи, завалимо знову ж цей законопроект. Якщо це історія, ну, треба це зробити. Це о'кей, але я не розумію, навіщо такі речі робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сидорович, от давайте 30 секунд.

СИДОРОВИЧ Р.М. 30 секунд. У нас тут питання: або хвіст є або нема, Леонід Олександрович. Ну, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас є хвіст?

СМЕЦЬ Л.О. Я можу відповісти?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, покажіть.

СМЕЦЬ Л.О. Це в приватній процедурі.

Шановні колеги, я пропоную визначитися з приводу запропонованих нами пропозицій, оскільки це єдина стаття, яка стосується (стаття 208 пункт останній) і вона стосується саме суддів Конституційного Суду і Уповноваженого з прав людини. Ми не пропонуємо влізати в якісь інші питання, ми все рівно цю статтю уже відповідним чином міняємо. І просто привести у відповідність до Конституції другу частину статті, яку ми міняємо, це було б логічно. Ну, дивіться, ми у зв'язку з неконституційністю беремо одну статтю половину приводимо, половину не приводимо. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, я просто боюсь, що зараз всі розійдуться і на тому все закінчиться. Я прошу поставити цю пропозицію на голосування, хай комітет визначається, а далі будемо рухатись.

Хто за ту пропозицію, яку щойно вніс Леонід Олександрович, щоб додати її в проект закону, прошу визначатися. Хто – за? Хто – проти? Утримались?

Значить, за – 13, проти – 3, утрималось – 4. Правильно я рахую? Рішення прийнято.

Сесійна зала вирішить. Я не знаю, як воно буде. Я просто боюся, щоб ця норма зараз не вплинула на процес обрання і щоб нас не звинувачували. Але це питання сесійної зали, вона саме буде визначатися.

Оголосив друге питання. Якщо дозволите, я хочу надати слово від суб'єкту права законодавчої ініціативи Президента України, є заступник глави Адміністрації Президента Олексій Валерійович Філатов, він уповноважений Президентом донести позицію щодо цього законопроекту. На жаль, немає автора іншого законопроекту, хоч ми запрошували, це наша колега Альона Шкрум. Але я думаю, що кожен зміг ознайомитися із

законопроектом і будемо зараз визначатися. Я прошу не розходитись. Добре, говоріть тут, в приміщенні. Дякую.

Будь ласка, якщо можна, до 3-х хвилин, але будемо вдячні, якщо швидше буде.

ФІЛАТОВ О.В. Дякую, Руслане Петровичу, за надане слово.

Доброго дня, шановні народні депутати! Законопроект, який пропонується на ваш розгляд, є невід'ємною складовою пакету законопроектів щодо судової реформи, яка суттєво розпочалася з ухваленням вами більш ніж вже рік тому змін до Конституції в частині правосуддя. Судова реформа включає в себе декілька складових, це складова інституційна, де Верховна Рада вже досить далеко просунулася, передбачивши відповідні правила щодо нового Верховного суду, структури судової системи, органів, що відповідають за суддівську кар'єру та суддівське врядування, Вищу раду правосуддя, Вищу кваліфікаційну комісію суддів. І зараз вами розглядається окреме питання щодо Конституційного Суду.

Тут мова йде про іншу складову, про складову процедурну, про відповідні правила судового процесу, які мають застосовуватися для забезпечення ефективного захисту прав і свобод осіб, які звертаються за цим захистом до суду. Цей законопроект – це результат досить тривалої, більш ніж двоохрічної роботи великої групи експертів. Куди входять українські, іноземні науковці та експерти з питань процесуального права, входять практикуючі адвокати, входять судді, які разом, шляхом досить складної роботи, іноді компромісів, іноді консенсусних рішень запропонували саме цей законопроект і він був внесений Президентом на ваш розгляд.

Про що йде мова? Дуже коротко про головні позиції, які передбачає цей законопроект. По-перше, мова йде про запровадження принципу ефективного захисту як привелюючого завдання судочинства. Судочинство і думаю, що кожен з тих, хто був в українському суді і кожен з присутніх, який стикався з українським судом, дуже добре розуміють, що на жаль, в нашому

суді дуже часто відбувається так, що рішення може бути прийняте формально правильне, але по суті не захищає права і свободи особи, яка звертається до суду. Тому пропонується, щоб ефективний захист прав став преволуючим завданням судочинства і ціла низка норм, які дозволяють реалізувати, втілити в життя цей принцип, вони запроваджуються в законопроекті. Також розширюються способи судового захисту, розширюються засоби доказування, запроваджуються механізми, дієві механізми забезпечення позову та показів. Розширюються можливості сторін в рамках змагальності та пропорційності як засад судочинства. Визначаються нові правила юрисдикції та підсудності – це дуже важливе питання, я десять секунд на ньому зупинюся.

Ми бачимо наочно, що внаслідок такого радянського, суб'єктного принципу розподілу юрисдикції, який зараз існує в процесуальному законодавстві суд не може працювати ефективно. Відбуваються між юрисдикційні спори, відбуваються дублювання, коли одне і те саме питання розглядається в різних судах різних юрисдикцій по декілька разів і це не сприяє ефективній роботі суду. Тому пропонується відійти від цього радянського принципу і запровадити принцип, який існує в усіх європейських країнах, коли юрисдикція розподіляється між судами за принципом предмету.

Відповідно до цього принципу комерційні справи незалежно від складу розглядаються господарськими судами, справи, які стосуються публічного права, адміністративними судами і цивільного обігу, загальними судами, відповідно справи з кримінального звинувачення також розглядаються загальними судами. Запроваджуються механізми для спрощення та прискорення справ, коли вони є нескладними або не мають суттєвого значення. Забезпечується своєчасність розгляду справ та правова визначеність, процесуальні норми, які пропонуються, вони стануть на перешкоді ситуації, коли одна і та сама справа по декілька кругів роками розглядається в судах, коли вона направляється на новий розгляд, потім

знову доходить результатів оскаржень до вищої інстанції і знову спускається до суду першої інстанції для повторного розгляду. Ці ситуації будуть унеможливлені або принаймні мінімізовані до дуже незначних величин.

Також запроваджуються механізми запобігання зловживання процесуальними правами, механізми ефективної компенсації судових витрат, гармонізується правила цивільного і господарського судочинства, при цьому зберігається специфіка там, де це потрібно. І запроваджуються ефективні механізми електронного суду, які дозволять спростити, здешевити доступ громадян до суду.

Крім того, окреме питання приділене в цьому законопроекті підтримці альтернативних способів вирішення спорів, зокрема третейського суду та Міжнародного арбітражу. Це все, що до суті законопроекту.

Але я також хотів би зупинитись дуже коротко, з дозволу головуючого, на одному питанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже коротко.

ФІЛАТОВ О.В. Я чув не одноразово, що є певні застереження у народних депутатів щодо складності цього законопроекту та відповідності його регламенту. Але хотів би зазначити перше. Що ретельний аналіз регламенту, який був здійснений до того, як цей законопроект був поданий, свідчить про те, що ніякої заборони на внесення закону, який вносить зміни чи навіть викладає в новій редакції декілька процесуальних кодексів, немає.

Друге. Є об'єктивна потреба, чому необхідно зробити саме так. Правила роботи Верховного Суду, правила розподілу юрисдикції, правила судового контролю за виконанням судових рішень, правила роботи електронного суду не можуть бути запроваджені окремо для суду певної юрисдикції. Вони можуть бути запроваджені тільки разом.

Саме тому з об'єктивних причин був запропонований саме в такій формі законопроект на ваш розгляд. І від імені суб'єкта законодавчої

ініціативи – Президента України – прошу підтримати цей законопроект. Дякую вам за увагу. І готовий відповісти на ваші питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Валерійович. Ну, я думаю, що нам про форму вже нема сенсу дискутувати. Бо сесійна зала в кількості 250 осіб визначилась на користь такої форми. І тому завдання комітету – винести своє бачення щодо доцільності його прийняття за основу і в подальшому відповідно в другому читанні.

Хто має запитання до доповідача, прошу в межах однієї хвилини. Немає.

Чи є, чи можемо оголосити обговорення? Хто готовий і хоче висловитись в обговоренні? Будь ласка, Сидорович, Ємець, ну, поки так. А далі будемо визначатись.

Будь ласка, до трьох хвилин. Але будемо вдячні, якщо б ви хоча би вдвічі скоротите цей регламент. Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Буду намагатися бути лаконічним. Ну, щодо форми, я все ж таки не згадати не можу, це не є моя вигадка, це дискутувалось вже дуже-дуже багато. Але питання насправді до форми є.

Стосовно самого законопроекту. Дійсно, насправді без прийняття цих процесуальних кодексів початок роботи нового Верховного Суду буде апріорі неможливий. Але разом з тим, за швидкістю дуже важливо не втратити якість.

І, відверто кажучи, мені важко уявити, як ми зможемо якісно доопрацювати до другого читання, оскільки в мене є ряд серйозних зауважень до самого тексту. Незважаючи на те, що я бачу, дійсно, титанічно проведено роботу і вона, дійсно, є в багатьох моментах цікавою, якісною, новотивною, дуже багато питань все ж таки виникає.

Стосовно юрисдикції я хочу сказати своє власне враження, яке я отримав після спілкування з багатьма суддями, яких я вважаю, ну, кращими

представниками професії в плані освіти і розуміння. На жаль, я не бачу зараз поки що серед суддів, особливо першої інстанції, розуміння нової філософії юрисдикції. І запровадження в такій формі може, на жаль, на мою точку зору, дуже поспішно, може дати зворотній ефект в результаті якого права громадян будуть захищатися не краще, а навпаки гірше.

Тому стосовно термінів підготовки до другого читання, оце от є окреме питання можливості в дуже стислі строки це продискутувати і прийняти.

Ну, але я розумію, в будь-якому випадку сесійна зала далі буде визначатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Михайлович, оскільки у нас є такі високоякісні юристи, як ви, то я думаю, що ми успішно справимся з якісною роботою над цим законопроектом. Ви питали, як ми можемо це якісно зробити, я відповідаю.

Леонід Олександрович, будь ласка.

СМЕЦЬ Л.О. Дякую.

Шановні колеги! Знаєте, при всій ситуації щодо процедури внесення цього законопроекту, я хочу виступити на захист суб'єкта законодавчої ініціативи і нагадати, що в Законі про судоустрій, статус суддів, в Прикінцевих та Перехідних положеннях є пункт шостий, який визначає, що Верховний суд України, це мається на увазі старий Верховний суд той, який діє сьогодні, вищі спеціалізовані суди, які ми майже ліквідували, залишаються і працюють до моменту набрання чинності відповідним процесуальним законодавством, що регулює порядок розгляду справ Верховним судом уже новообраним. Тому поки ми не приймемо ці зміни, залишаються абсолютно згідно закону працювати старі суди, і ні про яку судову реформу або про нову якість Верховного Суду ми говорити не зможемо, бо це є процедура, визначена законом.

А тепер уявіть ситуацію, де це були б декілька різних законопроектів, і ми знаємо, що наш парламент іноді проявляє якусь абсолютно не логічну процедуру прийняття рішень і може один законопроект підтримати, а інший ні. Як працювати новоствореному Верховному Суду, коли у нас буде одна палата мати нові процесуальні зміни, а інша не буде мати? Чи будуть легітимними ці рішення? Це залишає величезний шлях для зловживань і перекручень.

Власне, тому я підтримаю, що внести зміни до процесуальних кодексів потрібно було саме єдиним текстом законопроекту. І пропоную підтримати, принаймні наша фракція з цього приводу вже визначилась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто ще бажає виступити? Всі решта, бачу, вже в гаджетах живуть, це добре. Значить ми готові підходити до моменту голосування.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це прекрасно.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно. Ідемо. Як тільки...

_____. Руслан Петровичу, я від імені все-таки комітету і мажоритарників просив би, щоб під час публікації звернутися до Голови Верховної Ради, щоб вони передбачили перелік тих депутатів, які були на комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Обов'язково. І ми опублікуємо окремо членів комітету, які були на комітеті.

Якщо немає інших пропозицій, я так розумію, що є пропозиція першого заступника голови комітету підтримати висновок комітету щодо рекомендацій парламенту проголосувати за основу законопроекту за реєстраційним номером 6232. Правильно я розумію? Якщо інших немає пропозицій, хто за таку пропозицію, внесену щойно на розгляд комітету, прошу визначатися шляхом голосування. Пан секретар засідання, прошу порахувати голоси.

Хто – за? Вище піднімаємо руки, бо не видно.

13 – за. Хто – проти? Жодного. Хто – утримався?

СИДОРОВИЧ Р.М. П'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. П'ять. Результати голосування: 13 – за, проти – 0, утрималось – 5. Рішення прийнято.

Є ще коротеньке питання в "Різному". Будь ласка, Помазанов, 30 секунд, бо в нас кворум.

ПОМАЗАНОВ А.В. 30 секунд.

Пропонується створити новий підкомітет з надання правової допомоги громадянам, регулювання організації та діяльності адвокатури, виділивши його з підкомітету з питань діяльності органів юстиції і погодивши з діючим головою підкомітету.

Попередній склад підкомітету: Помазанов – голова, Алексєєв, Лапін, Сидорович і Македон – члени.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за таку пропозицію? Оскільки у нас, ви знаєте, ліквідувалась низка комітетів, ми інший підкомітети вводимо.

Руслан Михайлович.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ми, коли говорили про розподіл свого комітету, говорили, що про виділення ще одного підкомітету по питаннях ЄСПЛ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема заперечень голови підкомітету? Ну, кажіть. Немає.

Тоді хто за те, щоби виділити два підкомітети, а давайте наповнення підкомітетів, потім, далі будемо визначатись окремо тому що до мене підходила і Юзькова Тетяна Леонідівна, вона хоче в комітетах працювати, і інші члени комітету. Нема заперечень, щоб ми сьогодні просто організаційно їх започаткували, а далі будемо рухатись?

Хто – за, прошу визначатись. Хто – проти? Одноголосно. Дуже дякую. Рішення прийнято.

Засідання закрито.